

All you need to know about the HPV vaccine
that reduces the risk of cervical cancer

Wszystko, co należy wiedzieć na temat
szczepionki przeciwko wirusowi HPV zmniejszającej
ryzyko zachorowania na raka szyjki macicy

Pytania i Odpowiedzi

Informacje dla rodziców i opiekunów

POLISH

Razem możemy pokonać
raka szyjki macicy

healthier
scotland
SCOTTISH GOVERNMENT

Razem możemy pokonać raka szyjki macicy

Niniejszy poradnik jest przeznaczony dla rodziców lub opiekunów dziewcząt kwalifikujących się do szczepienia przeciwko wirusowi HPV. Powinien on zostać przeczytany wraz z ulotkami informacyjnymi rozdawanymi wśród dziewcząt przygotowujących się do szczepienia przeciwko HPV.

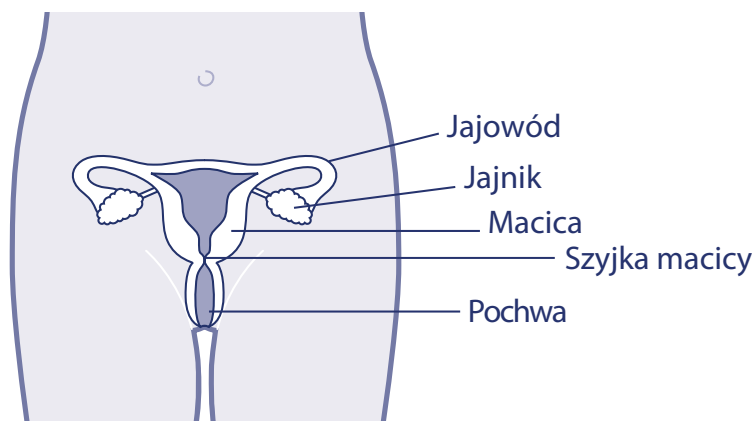
Celem niniejszego poradnika jest udzielenie odpowiedzi na pytania dotyczące szczepionki przeciwko wirusowi HPV, która pomaga zapobiegać rakowi szyjki macicy. W szczególności, dostarcza on więcej szczegółowych informacji o zagadnieniach opisanych we wspomnianych ulotkach oraz ma za zadanie odpowiedzieć na dalsze pytania, które Ty lub Twoja córka możecie mieć po ich przeczytaniu.

Więcej informacji można znaleźć na stronie internetowej www.fightcervicalcancer.org.uk lub dzwoniąc do nas na bezpłatną infolinię NHS Helpline pod numer 0800 22 44 88 (telefon tekstowy: 18001 0800 22 44 88).

Co to jest rak szyjki macicy?

Jak sama nazwa sugeruje rozwija się on w szyjce macicy (patrz rysunek A). Jest wywoływany przez wirus zwany Human Papilloma virus (w skrócie HPV) lub wirus brodawczaka ludzkiego, który jest przenoszony przez bezpośredni kontakt skóry podczas stosunku seksualnego. Corocznie w Wielkiej Brytanii około 1000 kobiet umiera na raka szyjki macicy.

Rysunek A

Wszystkie kobiety pomiędzy 20 a 60 rokiem życia zapraszamy do udziału

Razem możemy pokonać raka szyjki macicy

W jaki sposób wirus HPV powoduje powstanie nowotworu?

Występuje ponad 100 typów wirusa HPV, ale tylko niektóre z nich wywołują raka szyjki macicy, a dwa typy 16 i 18 są odpowiedzialne za 70% wszystkich przypadków zachorowań na ten nowotwór.

Jeśli wirus HPV przeniknie do nabłonka szyjki macicy, może pozostać tam przez kilka lat, nie powodując żadnych szkód. Sporadycznie zdarza się jednak, że doprowadza do uszkodzenia komórek i powoduje pojawienie się zmian patologicznych, które nieleczone mogą prowadzić do powstania nowotworu.

Zmiany patologiczne mogą zostać wykryte w trakcie badania cytologicznego. Jeżeli zostaną wykryte odpowiednio wcześnie, wówczas mogą zostać zdiagnozowane i w razie konieczności leczone, aby powstrzymać rozwój nowotworu. Program badań cytologicznych przyczynił się do zmniejszenia zachorowalności na raka szyjki macicy o 43% od lat 80-tych.

Nawet, jeśli Twoja córka została już zaszczepiona przeciwko HPV, po ukończeniu 20 roku życia powinna uczęszczać na regularne badania cytologiczne. Połączenie szczepienia z regularnymi badaniami cytologicznymi zapewnia najlepszą możliwą ochronę przed rakiem szyjki macicy.

Dlaczego powinnam się martwić możliwością zachorowania mojej córki na raka szyjki macicy?

Te typy wirusa HPV, które wywołują raka szyjki macicy, są przede wszystkim przenoszone w trakcie stosunku płciowego z osobą, która została nimi zakażona. Ryzyko zarażenia się wirusem HPV może wystąpić w trakcie stosunku płciowego, poprzez bezpośredni kontakt ze skórą w okolicy genitaliów.

Wirus HPV występuje powszechnie. Większość dziewcząt i kobiet zostanie zarażona wirusem HPV w pewnym momencie swojego życia i nie będą o tym wiedziały, ponieważ zazwyczaj nie występują żadne objawy. Zakażenia spowodowane wirusem HPV z reguły ustępują samoczynnie, choć nie zawsze i dlatego szczepienie jest tak ważne.

Czemu służy szczepionka przeciwko wirusowi HPV?

Szczepionka przeciwko HPV zapewnia ochronę przed infekcją wirusem HPV typ 16 i 18, a zatem przed tymi typami, które wywołują 70% wszystkich zachorowań na raka szyjki macicy.

w badaniu cytologicznym co trzy lata.

Razem możemy pokonać raka szyjki macicy

Czy szczepionka chroni przed wszystkim odmianami raka szyjki macicy?

Szczepionka ta chroni przed dwoma typami wirusa HPV, które powodują 70% wszystkich zachorowań na raka szyjki macicy. Jako, że szczepionka nie chroni przed wszystkimi typami wirusa HPV, które wywołują raka szyjki macicy, dlatego nadal ważne jest, aby stawiać się na badanie cytologiczne co trzy lata w celu wykrycia wszelkich anomalii. Połączenie szczepienia razem z badaniem cytologicznym oferuje najlepszą dostępną ochronę przed rakiem szyjki macicy. Zostaniesz zaproszona na badanie cytologiczne w momencie ukończenia 20 lat.

Czy szczepionka chroni przed innymi chorobami przenoszonymi drogą płciową?

Nie, szczepionka przeciwko wirusowi HPV nie chroni przed innymi chorobami przenoszonymi drogą płciową. Jeśli Ty lub twoja córka chcecie uzyskać więcej informacji na ten temat, porozmawiajcie z pielęgniarką lub lekarzem.

Na jak długo szczepionka zapewnia ochronę?

Badania pokazują, że szczepionka zapewnia bardzo dobrą ochronę, która powinna się utrzymać przez wiele lat. Badania w tym kierunku będą kontynuowane, a długoterminowa skuteczność szczepionki będzie bezustannie monitorowana.

W jakim wieku podaje się szczepionkę?

Wszystkie dziewczęta w Szkocji w wieku od 12 do 13 lat będą rutynowo zapraszane na szczepienie przeciwko HPV w drugiej klasie szkoły średniej.

Dodatkowo, wszystkie starsze dziewczęta urodzone 1 września 1990 r. lub po tym terminie, zostaną zaproszone na szczepienie przeciwko wirusowi HPV w ramach programu szczepień uzupełniających.

W celu uzyskania dalszych informacji odwiedź stronę internetową www.fightcervicalcancer.org.uk lub zadzwoń na bezpłatną infolinię NHS Helpline pod numer 0800 22 44 88 (telefon tekstowy: 18001 0800 22 44 88).

Co z dziewczętami, które cierpią na alergię lub inne choroby lub też

Twoja córka zostanie poinformowana w momencie, kiedy rozpocznie się obejmujący ją lokalny program szczepień.

Dziewczęta, nadal uczęszczające do szkoły, zostaną zaproszone na szczepienie poprzez swoją szkołę. Jeśli Twoja córka planuje opuścić szkołę przed zakończeniem wszystkich swoich szczepień przeciwko HPV, powinna porozmawiać ze szkolną pielęgniarką.

Jeśli Twoja córka ukończyła już szkołę, pracownik lokalnej służby zdrowia NHS skontaktuje się z nią, aby umówić się na szczepienia.

Razem możemy pokonać raka szyjki macicy

Ile zastrzyków otrzyma moja córka?

Zastrzyk zostanie wykonany w ramię przez pielęgniarkę lub lekarza. Należy poddać się trzem szczepieniom w okresie sześciu miesięcy. W celu uzyskania najlepszej ochrony ważne jest, aby każda dziewczyna otrzymała trzy szczepionki.

Dlaczego moja córka powinna otrzymać szczepionkę przeciwko HPV właśnie teraz?

Testy wykazały, że szczepionka działa najlepiej u osób, które do tej pory nie były wystawione na działanie tych typów wirusa HPV, które są w niej zawarte.

Chociaż większość dziewcząt nie rozpoczyna współżycia płciowego przed 16 rokiem życia, ważne jest, aby miały zapewnioną ochronę odpowiednio wcześnie, by była ona skuteczna. Odpowiednim na to czasem jest wiek młodzieńczy. Otrzymując szczepionkę teraz, Twoja córka będzie chroniona w przyszłości.

Połączenie szczepienia przeciwko HPV z regularnymi badaniami cytologicznymi zapewnia najlepszą możliwą ochronę przez rakiem szyjki macicy.

Czy pojawią się jakieś efekty uboczne?

Skutki uboczne szczepienia są łagodne – objawiają się przeważnie bólem ramienia, który szybko przechodzi. Testy kliniczne, przeprowadzone z udziałem tysięcy młodych kobiet wykazały, że szczepionka jest całkowicie bezpieczna. Nie istnieje możliwość zakażenia się wirusem HPV poprzez szczepionkę.

Jeśli Twoja córka zachoruje po szczepieniu, powinna o tym poinformować pielęgniarkę lub nauczyciela, lub porozmawiać z lekarzem.

Co z dziewczętami, które cierpią na alergie lub inne choroby lub też zażywają leki, czy mogą zostać poddane szczepieniu?

Tak. Pielęgniarka zapyta Twoją córkę o choroby, leki, alergie, uczulenie na żywność, astmę, egzemę czy katar sienny. Powyższe schorzenia z reguły nie stanowią przeszkody w szczepieniu przeciwko HPV. Jeżeli masz jakieś obawy z tym związane, porozmawiaj z pielęgniarką lub lekarzem.

Co z dziewczętami cierpiącymi na przewlekłe schorzenia?

Szczepienie jest bezpieczne w przypadku dziewcząt, których system odpornościowy może nie w pełni sprawnie działać ze względu na przewlekłe schorzenia lub długotrwałe przyjmowanie leków. Jednakże, może nie dać takich samych rezultatów jak w przypadku zdrowych dziewcząt.

Czy szczepionka wchodzi w reakcje z innymi lekami?

Nie istnieją żadne dowody na to, że szczepionka zmniejsza skuteczność jakichkolwiek leków.

Czy szczepionka powoduje reakcje alergiczne?

U niektórych osób występuje reakcja alergiczna wkrótce po szczepieniu. Reakcja ta może objawiać się w formie wysypki lub swędzenia części lub całego ciała. Pielęgniarka będzie wiedziała jak leczyć te objawy.

Bardzo rzadko u niektórych osób zaraz po szczepieniu może wystąpić poważna reakcja, wywołująca trudności w oddychaniu i mogącą spowodować utratę przytomności. Jest to reakcja anafilaktyczna. Tego typu reakcje są niezwykle rzadkie, a pielęgniarki są w pełni wyszkolone w radzeniu sobie z nimi.

Jeśli u twojej córki pojawiła się jakakolwiek reakcja alergiczna na poprzednie szczepionki, spytaj swoją pielęgniarką lub lekarza o poradę.

Co w przypadku, gdy w dniu szczepienia moja córka nie jest obecna w szkole, albo ominie ją szczepienie?

Zostanie ona zaszczepiona w innym terminie – jeśli masz jakieś pytania, porozmawiaj z pielęgniarką. Ważne jest, aby Twoja córka otrzymała wszystkie trzy szczepienia w celu zapewnienia jej najlepszej ochrony.

Co jeśli moja córka nie chce się poddać szczepieniu?

Jest to jej wybór czy się poddać szczepieniu, czy nie, jednak szczepienie jest zalecane z podanych wyżej względów. Otrzymanie szczepionki teraz ochroni ją na wiele lat. Jeśli chciałaby otrzymać więcej informacji, powinna porozmawiać z pielęgniarką lub lekarzem sam na sam lub w twojej obecności.

Co jeśli ona chce otrzymać szczepionkę, ale my jako jej rodzice lub opiekunowie, nie chcemy by ją otrzymała?

Chociaż najlepiej jest, kiedy decyzja podejmowana jest przez całą rodzinę, prawo zezwala młodej osobie poniżej 16 roku życia na osobiste wyrażenie zgody, jeśli odpowiednio wykwalifikowany pracownik służby zdrowia orzeknie, że jest ona w stanie zrozumieć, co jest jej proponowane. W celu uzyskania więcej informacji na temat wyrażania zgody sprawdź ulotkę „Zgoda – twoje prawa” (dostępna na stronie internetowej www.hris.org.uk). Aby otrzymać więcej informacji na ten temat, porozmawiaj z pielęgniarką lub lekarzem.

A co jeśli moja córka jest już aktywna seksualnie?

Jeśli dziewczyna jest już aktywna seksualnie, istnieje szansa, że została już zarażona HPV. Jednakże nie będzie wiadome, którym rodzajem HPV została zarażona i zaleca się, aby poddała się szczepieniu przeciwko dwóm najgroźniejszym typom wirusa, które mogą wywoływać raka szyjki macicy.

A co jeśli moja córka jest w ciąży i nie jest tego świadoma?

Jako środek ostrożności zaleca się, aby ciężarne kobiety nie były poddawane szczepieniu przeciwko wirusowi HPV. Dziewczęta przed szczepieniem nie będą poddawane badaniom w kierunku wykrycia ciąży, ale jeśli Twoja córka podejrzewa, że może być w ciąży, powinna porozmawiać z pielęgniarką lub lekarzem.

Doświadczenie pokazuje, że nie ma żadnych dowodów na to, że szczepionka przeciwko wirusowi HPV jest szkodliwa dla matki lub dziecka. Podczas badań nad szczepionką u kobiet, które zostały zaszczepione podczas ciąży lub bezpośrednio przed zajściem w ciążę, nie wystąpiło więcej problemów związanych z ciążą niż u kobiet niezaszczepionych przeciwko HPV. Po porodzie kobieta może zakończyć trzy-dawkową serię szczepień przeciwko HPV.

A co jeśli moja córka jest już aktywna seksualnie?

Priorytetem jest ochrona dziewcząt przeciwko rakowi szyjki macicy. Poprzez ochronę dziewcząt przeciwko dwóm najpowszechniejszym przyczynom raka szyjki macicy, ostatecznie poziom ochrony będzie podniesiony, ponieważ mniejsza ilość wirusów będzie w obiegu.

Razem możemy pokonać
raka szyjki macicy

Więcej informacji

Broszura „Pytania i Odpowiedzi” (Q&A booklet) oraz płyta DVD dostępne są na stronie internetowej www.fightcervicalcancer.org.uk, gdzie Ty, Twój rodzic lub opiekunowie możecie znaleźć bardziej szczegółowe informacje na temat wszystkich kwestii omówionych w niniejszej broszurce.

Aby otrzymać niniejszą ulotkę w innym języku lub formacie, skontaktuj się z lokalnym zarządem służby zdrowia (NHS Board). Jeżeli będziesz potrzebować pomocy, aby to zrobić, zadzwoń na bezpłatną infolinię **NHS Helpline pod numer 0800 22 44 88 (telefon tekstowy: 18001 0800 22 44 88)**